

P e t e r I.

Wenne-rigi Üllemwallitseja, kes
essimesest ennast Keisriks nim-
metas.

Selle sure, ja Zummalast wallitsejaks
lõdud Keisriks, temma nimmest, ja temma
surist tekkudest, ei jätta inimesed mail-
ma õrsani räkimata; egga sa ialgi se, mis
ja misuggune temma olnud; mis ta kui in-
nimene kõik jaksand ja jõudnud omma ello
ajal tehha, ja kindlaks rajada; ei sa se
ialgi ei Wennemaal, egga mu mailma rah-
wa melest kadduma, ehk unnustuse pähhe
minnema.

Peter sündis 1672. Mai-ku 3damal
päwal Moskwa linnas. Temma issa olli
Aleksai Mihailowis, Wenne-rigi wallit-
seja, kedda sel ajal Zariks nimmetati; nim-
mi mis ni paljo tähhendab, kui Üllem
Suurwõrst ja Issiwallitseja.

Sel ajal, mil Peter ilmale sündis, olli
Wenne-riik jo kül õrsata suur, pitk ja

lai: agga olli kõik Wenne-ma ja temma
rahwas weel alles märkamata pimmedu-
ses ja ütlemata rummaluses; ning et lug-
gu sesuggune, olli rahwas kõigis seisustes,
maddalamast künni üllemast, hopis harri-
mata, taltumata, tores, ja muist nisamma
hirmus, kuidas praego harrimata ja pesse-
mata Türgi rahwast teame ollewad.

Peetri issa surri, kui Peter kümme
aastad wanna olli, ja jättis weel tõist poega
Iwanid, kes sest esimesest wannem; ja
üht tüttart, nimmega Sohvia, järrele.
Iwan olli wägga tuima mele ja liig kitsa
arwoga; agga sedda targem ja kawalam
ollid õdde, kes mõllemist wannem olli, ja
kõigest wäest wallitsust ennese kätte kiusas
ja ihkas sada: õmmetige ei lähnud need
kurjad nõud, mis Peetri pärrast ta südda-
mes ollid, temmal mitte kõrda, sest et Zum-
mal immelikult sedda hoidis ja kaitses,
kedda ta Wenne-ma walgustajaks ja ue-
sõnnitajaks olli lonud ja ärrawallitsend.

Kui Peter 1689 aastal wallitsust en-
nese kätte sai, olli Wenne-Rigil wägge
kül, agga ei mitte sesuggust, kuidas sedda
muil mail nähti ollewad: soldatitel ollid